

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἡ Ἑλλη- νική κρίσις Ἡ Ἑλλάς προπολεμικῶς ἔάν, λόγω τοῦ σχετικῶς βραχέος ἐλευθέρου βίου της καὶ τῶν περιωρισμένων οἰκονομικῶν της πόρων, δὲν εἶχε φθάσει τὸ ἐπίπεδον πολιτισμοῦ τοῦ «δυτικοῦ κόσμου» ἦτο ὅμως, χάρις εἰς τὰς ἱκανότητας τοῦ πληθυσμοῦ της, τὴν μεγάλην ἱστορικὴν της παράδοσιν καὶ τὴν θέσιν της μίᾳ χώρᾳ μὲ ἀνώτερον πολιτισμόν. Εἶχε σχετικῶς προηγμένην λαϊκὴν ἐκπαίδευσιν, ὁργανωμένην διοικητικὴν μηχανήν, βελτιωμένην ἐπιστήμην, ἀριθμὸν μεγάλων πολιτικῶν καὶ μίαν κοινωνικὴν ἠθικὴν ἀπαιτοῦσαν, ἄλλοτε ὀλιγώτερον καὶ ἄλλοτε περισσότερον ἀποτελεσματικῶς, τὴν ἐπιβολήν, ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς ὑφισταμένης κοινωνικῆς διαρθρώσεως, τῶν συμφερόντων τῶν πολλῶν κατὰ τὴν διαχείρισιν τῶν κοινῶν. Ἡ διαβρωτικὴ ἐπίδρασις τῆς κατοχῆς, τῆς πολεμικῆς ἀναστατώσεως καὶ τῶν διεθνῶν ἀντιθέσεων—εἰς τὸ κέντρον τῶν ὁποίων εὐρέθη ἡ Ἑλλάς—ἔχει θέσει σήμερον εἰς κρίσιμον δοκιμασίαν τὸν πολιτισμὸν της αὐτόν.

Ἡ πτώσις τοῦ βιωτικοῦ ἐπιπέδου, αἱ φηριότητες τοῦ πολέμου καὶ αἱ πολιτικαὶ ἀντιθέσεις, καταλήξασαι ὅχι εἰς πολιτικὴν ἀναγέννησιν ἀλλ' εἰς ὀπισθοδρόμησιν πρὸς κατωτέρας μορφὰς δημοσίου βίου, φέρουν καὶ τὴν Ἑλλάδα πρὸς τὸν κατήφορον τὸν ὁδηγοῦντα εἰς ἐπίπεδον πολιτισμοῦ χωρῶν, ὅπου ἡ διοίκησις δὲν ὑπηρετεῖ τὸν πολίτην, ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ τέχνη δὲν ἔχουν περιθώρια ἀναπτύξεως ἢ ψεύδονται καὶ κολακεύουν τοὺς ἰσχυροὺς τοῦ παρόντος ἢ τοῦ μέλλοντος καὶ ἡ κοινωνικὴ συνείδησις, ἀπατωμένη ὑπὸ τῶν παθῶν,

δὲν διεκδικεῖ τὴν κατ'ἰσχυσιν τοῦ συνολικοῦ συμφέροντος ἀλλ' ἐπιτρέπει εἰς τοὺς ἐπὶ κεφαλῆς τῶν διαφόρων παρατάξεων νὰ ὑπηρετοῦν, ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, τὰ ἴδια τῶν συμφέροντα καὶ πάντως ὅχι τὰ συμφέροντα τῆς χώρας τῶν.

Ἡ Ἑλλάς—παρὰ τὴν χειροτέρευσιν τῶν συνθηκῶν τοῦ δημοσίου βίου κατὰ τὰ τελευταῖα προπολεμικὰ ἔτη—δὲν ἀνῆκεν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν χωρῶν ποὺ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ὑπερβοῦν τὸ στάδιον τοῦ «ἀριστοκρατικοῦ» πολιτισμοῦ, ὅπου θεωρεῖται ὡς αὐτονόητον ὅτι τὰ ἀγαθὰ τοῦ πολιτισμοῦ εἶναι διὰ τοὺς ὀλίγους καὶ ὅπου αἱ πολιτικαὶ ἀντιθέσεις, ἠθελήμενα ἢ ἀθέλητα, ὁδηγοῦν εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν ξένων συμφερόντων.

Εἰς τὰς χώρας αὐτάς ὅπου ἡ κερδοσκοπία κυριαρχεῖ τῆς οἰκονομίας, ἡ δωροδοκία κινεῖ τὴν διοίκησιν, ἡ πολιτικὴ προπαγάνδα δὲν διαφωτίζει ἀλλ' ἐξαπατᾷ, εἶναι ἀδύνατον νὰ βελτιωθοῦν αἱ συνθῆκαι διαβιώσεως, νὰ ἀνθήσῃ ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ τέχνη, νὰ γονιμοποιηθῇ εἰς τὴν σύνθεσιν ἀνωτέρων πολιτικῶν μορφῶν ὁ πολιτικὸς ἀνταγωνισμός. Εἰς αὐτὰ οἱ λαοὶ χάνουν τὴν προσωπικότητά των, δὲν ἔμπορουν νὰ θεμελιώσουν πολιτισμόν, δὲν ἀποκτοῦν τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ αὐτοπεποίθησιν ποὺ δίδει ὁ ἀγὼν διὰ τὴν ὁλονὲν καλυτέραν, ὕλίκως καὶ ἠθικῶς, αὖριον—τὸ μόνον ποὺ ἔμπορεῖ νὰ τοὺς διασώσει εἰς τὰς μεγάλας δοκιμασίας τῆς ἱστορίας.

Ἡ Ἑλλάς βέβαια διαθέτει μίαν παράδοσιν καὶ διαθέτει πρὸ παντὸς τὸ φρόνημα τοῦ λαοῦ της. Ἀλλὰ δοκιμάζεται σκληρῶς καὶ ὅσοι θέ-

λουν νὰ ἔχουν λόγον εἰς τὰ κοινὰ πρέπει νὰ εἶναι αὐστηροὶ ἀπέναντι τῶν ἑαυτῶν των καὶ τῶν ἄλλων εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ συμφέροντος τοῦ λαοῦ.

Εἰς τὴν περίοδον αὐτὴν τῆς δοκιμασίας ὅ,τι προέχει διὰ τὸν ἀναμειγνυόμενον εἰς τὸν δημόσιον βίον—ἀνεξαρτήτως ἰδεολογιῶν καὶ πολιτικῶν κατευθύνσεων—εἶναι νὰ μὴ λησμονεῖ οὔτε στιγμὴν ποῖον εἶναι τὸ κριτήριον ἑνὸς προοδεύοντος λαοῦ, ποῖα ἡ προϋπόθεσις ἑνὸς ἀνερχόμενου πολιτισμοῦ: Ἡ ἀρχὴ ὅτι κάθε πολίτης εἶναι φορεὺς καὶ ὑποκείμενον τοῦ πολιτισμοῦ αὐτοῦ καὶ ὅχι ἀντικείμενον, ὑλικὸν διὰ τοὺς σκοποὺς μιᾶς ὁμάδος ἢ μόσχος πρὸς θυσίαν εἰς διάφορα συμφέροντα.

Ὁ ἔλεγχος τῆς οἰκονομίας

Ἀπὸ τὰς ἐπανελημμένας δηλώσεις τοῦ κ. Porter προκύπτει ὅτι τελικῶς θὰ ἐπιδιωχθῇ παρ' ἡμῖν ἡ εἰσαγωγή ἐλέγχου τῆς οἰκονομίας. Εἶναι γεγονὸς ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ ὁργάνωσις καὶ ὁ ἔλεγχος τῆς οἰκονομίας μας ἀποτελεῖ βασικὴν προϋπόθεσιν διὰ τὴν ἐξόρμησιν πρὸς τὴν ἀνσσυγκρότησιν καὶ τὴν δικαιοτέραν διανομὴν πρέπει ὁμῶς τὰ παθήματα τοῦ παρελθόντος νὰ μᾶς γίνουν μαθήματα. Ἀστυνομικοὶ ἔλεγχοι καὶ διώξεις μόναι δὲν ἀποτελοῦν οὔτε ἔλεγχον οὔτε ὁργάνωσιν τῆς οἰκονομίας. Αὐτὸ τὸ διεπιστώσαμεν πικρῶς κατὰ τὸ διάστημα τῆς κατοχῆς καὶ ὀλίγους μῆνας μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ὅταν ἐπεχειρήθη ἡ μονόπλευρος ἐφαρμογὴ τοιούτων μέτρων. Ἐπιβάλλεται ἡ λήψις ὁργανικῶν μέτρων τὰ ὅποια θὰ ἐπιτύχουν τὸν ἔλεγχον ἀλλὰ καὶ τὴν συνεργασίαν τῶν παραγωγικῶν τάξεων ἢ ὅποια θὰ ἐπιτρέψη μαζί με τὴν δικαιοτέραν διανομὴν τὴν αὔξησης τῆς παραγωγῆς. Ἔτσι ὁ ἀστυνομικὸς ἔλεγχος καὶ αἱ διώξεις θὰ

εἶναι μέτρον μόνον ἐναντίον τῶν παραβατῶν καὶ τῶν ἀντιδρώντων κατὰ τῆς ἀναδιοργανώσεως τῆς οἰκονομίας ὅχι μέτρα ἐναντίον τῆς παραγωγῆς τὰ ὅποια καταλήγουν οὐσιαστικῶς νὰ εἶναι μέτρα ἐναντίον τοῦ λαοῦ.

Διότι ὁ λαὸς δὲν ζῇ ἀπὸ τοὺς ἀστυνομικοὺς ἐλέγχους καὶ τὰς ἀστυνομικὰς διώξεις ἀλλὰ ἀπὸ τὸ κοινωνικὸν προϊόν, τοῦ ὁποῦ προτίστως πρέπει νὰ ἐπιδιώξωμεν τὴν αὔξησιν καὶ τὴν δικαιοτέραν διανομὴν.

Πολιτικὴ μισθῶν καὶ πολιτικὴ ἐπενδύσεων Πολὺς λόγος ἔγινε κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος διὰ τὴν ἀνάγκην καὶ τὰ ληπτέα μέτρα προωθήσεως τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος τῆς χώρας, ἡ ὁποία κρατεῖται ἀκόμη εἰς σημαντικὰ χαμηλὸν ἐπίπεδον ἐν συγκρίσει μετὰ τὸ προπολεμικὸν (εἰδικῶς ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ βιομηχανικὴ παραγωγὴ συμφώνως μετὰ τὰ ὑπάρχοντα στοιχεῖα μόλις ὑπερβαίνει ποσοτικῶς τὸ ἥμισυ τῆς προπολεμικῆς). Πρέπει ἐν τούτοις νὰ κατανοηθῇ ἀπὸ ὅλους καὶ ἰδίως ἀπὸ τοὺς κυβερνῶντας καὶ τοὺς ἄλλους πως, συχνὰ μάλιστα πολὺ ἐπιπολαίως, ἐπωμιζομένους τὰς εὐθύνας τῆς ἀκολουθουμένης οἰκονομικῆς πολιτικῆς, ὅτι τίποτε δὲν θὰ γίνῃ, οὔτε καὶ δύναται νὰ γίνῃ πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν, ἐφ' ὅσον δὲν ἀκολουθεῖται ὀρθὴ πολιτικὴ μισθῶν καὶ δὲν υἱοθετεῖται κάποια πολιτικὴ ἐπενδύσεων ἐκ μέρους τοῦ κράτους.

Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς μισθοὺς ἡ κρατικὴ πολιτικὴ πρέπει νὰ ἀποβλέπῃ εἰς μίαν δικαιοτέραν ἀνακατανομὴν τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως μεταξὺ τῶν διαφόρων κοινωνικῶν τάξεων διὰ τῆς ἀναπροσαρμογῆς τῶν σχέσεων μεταξὺ τιμῶν, μισθῶν καὶ κερδῶν. Πρέπει νὰ τονισθῇ, καὶ μάλιστα κατὰ κόρον, ὅτι ἡ ὑφισταμένη σήμερον

κατάστασις ὅσον ἀφορᾷ αὐτάς τὰς σχέσεις ἀφ' ἑνὸς συμπίπτει εἰς τὸ ἔπακρον τὴν ἀγοραστικὴν δύναμιν τῶν μεγάλων μαζῶν (ἔτσι δὲ περιορίζει τὴν ἐνεργὸν ζήτησιν ἀγαθῶν καταναλώσεως), ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐπιτρέπει εἰς ὠρισμένα ἄτομα νὰ ἀποταμιεύσουν σημαντικὸν μέρος τοῦ χρηματικοῦ εἰσοδήματος τῆς οἰκονομίας, τὸ ὁποῖον ἔτσι ἐπενδύεται εἰς ἀποθέματα ἐμπορευμάτων, εἰσαγομένων κυρίως ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἢ εἰς χρυσᾶς λίρας. Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτάς ὡς εἶναι εὐνόητον, οὔτε ἡ βιομηχανικὴ παραγωγὴ ἡμπορεῖ νὰ αὐξηθῇ, οὔτε καὶ γενικώτερον ἡ οἰκονομικὴ δραστηριότης τῆς χώρας νὰ προωθηθῇ. Διότι μάλιστα τὸ χειρότερον εἶναι ὅτι, ὅπως εἴπαμεν καὶ ἀνωτέρω, αἱ πραγματοποιούμεναι εἰς τὴν οἰκονομίαν ἀποταμιεύσεις δὲν στρέφονται πρὸς παραγωγικὰς ἢ γενικώτερον οἰκονομικὰς ἀποδοτικὰς ἐπενδύσεις, ἀλλ' ἐπενδύονται εἰς ἀποθέματα ἐμπορευμάτων ἢ ἀποθησαυρίζονται ὑπὸ μορφὴν χρυσῶν λίρων. Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ἀνακύπτει ἡ ἀνάγκη τῆς ἐκ μέρους τοῦ κράτους ἀναλήψεως κάποιας πολιτικῆς ἐπενδύσεων, ἡ ὁποία ὅχι μόνον θὰ ἀπετέλει τὴν ἑναρξιν τῆς πολυθρυλήτου καὶ τόσο συζητούμενης ἀνασυγκροτήσεως τοῦ καταστραφέντος τεχνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ ἐξοπλισμοῦ τῆς χώρας, ἀλλὰ καὶ γενικώτερον θὰ εἶχε ἀξιόλογα εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα διότι θὰ ἔδιδε σημαντικὴν προώθησιν εἰς τὴν καθόλου οἰκονομικὴν δραστηριότητα τῆς χώρας.

Ἡ οἰκονομία τῶν Ἡν. Πολιτειῶν & ἡ παγκόσμιος οἰκονομικὴ εὐστάθεια Ἡ ἐξέλιξις τῆς οἰκονομίας τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν ἀποτελεῖ σήμερον τὸ κέντρον τοῦ παγκοσμίου ἐνδιαφέροντος τόσο ἀπὸ στενῆς οἰκο-

νομικῆς ὅσον καὶ ἀπὸ γενικωτέρας πολιτικῆς σκοπιᾶς. Ἐμφανίσασα κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ἐν μέσῳ τῶν συνεπειᾶν τοῦ πολέμου κλονισθεῖσιν οἰκονομιῶν τοῦ λοιποῦ κόσμου, τεραστίαν ἀνάπτυξιν τῆς παραγωγικῆς τῆς δυναμικότητος, ἀποτελεῖ πλέον, κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν, τὸν περισσότερον βαρύνοντὰ παράγοντα εἰς τὰς διεθνεῖς οἰκονομικὰς καὶ πολιτικὰς σχέσεις.

Μὲ τὴν λήξιν τοῦ πολέμου τὸ πρῶτον ἐρώτημα τὸ ὁποῖον ἐτέθη ἦτο κατὰ πόσον αἱ Ἡνωμ. Πολιτεῖαι θὰ δυνηθοῦν καὶ θελήσουν νὰ παράσχουν τὰ μέσα ἀνασυγκροτήσεως εἰς τὰς ὑποστάσας μεγάλας καταστροφὰς κατὰ τὸν πόλεμον χώρας καὶ ἔτι πλέον νὰ παράσχουν τὰ μέσα διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομίας τῶν ἀσθενεστέρων χωρῶν καὶ νὰ ἐπιτύχουν μίαν ἀνάρρωσιν τοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου.

Ἀκολουθῶς ἐγεννήθη τὸ πρόβλημα ἐὰν ἡ μεγάλη ὑπεροχὴ τῆς οἰκονομίας τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν δὲν θὰ ὠδήγει εἰς τὸ φαινόμενον νὰ ἀποβοῦν ἔναντί των ὅλαι αἱ ἄλλαι χώραι ὀφειλέτιδες, ἀδυνατοῦσαι νὰ ἐξεύρουν δολλάρια πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων των—ἐὰν τὰ ἀμερικανικὰ ἐμπορεύματα δὲν θὰ κατέκλυζον τὸν κόσμον, ἐνῷ αἱ Ἡν. Πολιτεῖαι οὐδὲν περίπου θὰ εἶχον ἀνάγκην νὰ ἀποκτήσουν ἀπὸ τὰς ἄλλας χώρας.

Ἡ ἐξέλιξις τῶν πραγμάτων καὶ αἱ γενόμεναι προβλέψεις κατὰ τὰς σχετικὰς συζητήσεις διαγράφουν μίαν ὅχι ἀπαισιόδοξον προοπτικὴν ἐπὶ τῶν θεμάτων αὐτῶν—ἀλλ' ὑπὸ μίαν προϋπόθεσιν, τῆς ὁποίας ἡ ἐκπλήρωσις, ἐνέχουσα εὐρυτέρας οἰκονομικὰς καὶ πολιτικὰς συνεπείας διὰ τὸν κόσμον, συγκεντροῖ σήμερον τὸ γενικὸν ἐνδιαφέρον: Τὴν ἐπίτευξιν μιᾶς στρερωποιήσεως τῆς ἀμερικανικῆς οἰκονομίας, τὴν ἐξασφάλισιν

σχετικής σταθερότητος εἰς τὸ μέγεθος τῆς ἀπασχολήσεως καὶ τῆς παραγωγῆς διὰ μερικὰ τοῦλάχιστον ἔτη.

Ἀπὸ καθαρῶς οἰκονομικῆς ἀπόψεως εἶναι γνωστοὶ οἱ φόβοι ποὺ διετυπώθησαν ἀπὸ ἀγγλικῆς πλευρᾶς μήπως ἡ ἀδυναμία τυχόν σταθεροποιήσεως τῆς ἀμερικανικῆς οἰκονομίας ἀσκεῖ ἔτι εἰς τὸ μέλλον ἀνατρεπτικὸν [ἀντίκτυπον ἐπὶ τῆς περισσότερον ἐλεγχομένης καὶ ἐχούσης μεγαλυτέρας πιθανότητος σταθερότητος ἀγγλικῆς οἰκονομίας—μήπως μία κρίσις εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, εἰς τὴν περιπτῶσιν ἀναπτύξεως ἐλευθέρων διεθνῶν συναλλαγῶν ὑπὸ τὴν ἀπολυτον κυριαρχίαν τῆς ἀμερικανικῆς οἰκονομίας, παρασύρει εἰς τὸν κατήφορον τῆς ὑποαπασχολήσεως καὶ τῆς παραγωγικῆς ὑφέσεως καὶ ὅλας τὰς ἄλλας χώρας.

Ἀπὸ γενικωτέρας πολιτικῆς ἀπόψεως ἔχει σήμερον γίνεαι σαφές καὶ εἰς τὴν ἀμερικανικὴν καὶ εἰς τὴν διεθνῇ κοινὴν γνώμην ὅτι ἐκ τῆς διατηρήσεως ἢ μὴ εἰς Ἡνωμ. Πολιτείας ὑψηλοῦ ἐπιπέδου παραγωγῆς καὶ τεχνικῆς δυναμικότητος πρόκειται κατὰ κύριον λόγον νὰ ἐξαρτηθῇ ἡ μορφή τῆς μελλοντικῆς παγκοσμίου ὁργανώσεως καὶ τοῦ πολιτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ προσανατολισμοῦ ἀνὰ τὰς ἡπείρους. Μία περίοδος μεγάλης οἰκονομικῆς ὑφέσεως εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας θὰ ὠδήγει εἰς ἐσωτερικὴν πολιτικὴν ἀδυναμίαν, εἰς μείωσιν τῆς παραγωγικῆς τῶν ἰσχύος καὶ ἀνακοπὴν τῆς ἐφέσεως πρὸς τεχνικὰς τελειοποιήσεις, παραγωγικῆς καὶ πολεμικῆς σημασίας, καὶ θὰ ἐξησθένιζε τὴν διεθνῇ τῶν ἀκτινοβολίαν ὡς ἡγέτιδος χώρας.

Ποία εἶναι σήμερον ἡ προοπτική;

Μὲ τὴν λήξιν τοῦ πολέμου ἔδημιουργήθη εἰς Ἡνωμ. Πολιτείας ὁ φόβος μείωσεως τῆς συνολικῆς ζη-

τήσεως καὶ κατὰ συνέπειαν συστολῆς τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς ἀπασχολήσεως. Πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ κινδύνου αὐτοῦ ἠκολουθήθη πολιτικὴ εὐμενοῦς ὑποδοχῆς τῶν αἰτήσεων περαιτέρω ὑψώσεως τῶν μισθῶν. Συγχρόνως ὅμως ἐξεδηλώθη τὸ φαινόμενον τῆς ἐμφανίσεως εἰς τὴν ἀγορὰν ὡς ἐνεργοῦ ζητήσεως—πρὸς ἱκανοποίησιν ἀναγκῶν τῶν ὀποίων ἡ πλήρωσις ἀνεβάλλετο διαρκοῦντος τοῦ πολέμου—τῶν ἀποταμιεύσεων τῶν συσσωρευθεισῶν κατὰ τὴν πολεμικὴν περίοδον τῶν ἡϋξημένων εἰσοδημάτων. Τοῦτο ὠδήγησεν εἰς μεγάλην πίεσιν ἐπὶ τῶν τιμῶν. Ἡ κατόπιν τῶν νέων ὑψώσεων τῶν μισθῶν περαιτέρω μείωσις τοῦ περιθωρίου κέρδους καὶ ἡ ἀδυναμία τῆς μὴ εἰσέτι πλήρως μετατραπείσης εἰς εἰρηνικὴν παραγωγικῆς μηχανῆς νὰ καλύψῃ τὴν μεγαλειτέραν ζήτησιν ὠδήγησαν τελικῶς εἰς ἄρσιν παντός ἐλέγχου τῶν τιμῶν καὶ συνεχῇ ὑψώσιν τοῦ γενικοῦ τῶν ἐπιπέδου.

Συγχρόνως ἡ παραγωγή ἐλάμβανε βαθμιαίως διαστάσεις ἄνευ προηγουμένου δι' εἰρηνικὴν περίοδον, αἱ ἀνάγκαι τῶν καταναλωτῶν ἱκανοποιοῦντο ὅλον ἐν πληρέστερον (μόνον διαρκῇ τινα ἀγαθὰ, οἰκίαι, αὐτοκίνητα κλπ., παραμένουν σχετικῶς σπανίζοντα), τὰ κανονικὰ ἀποθέματα ἐμπορευμάτων ἐσχηματίζοντο ἐκ νέου.

Κατόπιν τῆς ἐξελίξεως αὐτῆς ὁ κίνδυνος ὑποχωρήσεως τῆς ζητήσεως καὶ τῆς ἀπασχολήσεως ἐμφανίζεται ἀφ' ἐνός ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς (μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς μετατροπῆς τῶν ἐργοστασίων εἰς εἰρηνικὰ καὶ τὴν ἀνανέωσιν καὶ ἀναγκαιοῦσαν ἐπέκτασιν τοῦ ἐξοπλισμοῦ τῶν) ἀποτόμου μείωσεως τῆς ζητήσεως κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς ταχείας—λόγω τοῦ πληθωρισμοῦ—ἐξαντλήσεως τῶν ἀποταμιεύσεων τῶν καταναλωτῶν

καὶ τῆς ἐξασθενίσεως τῆς ροπῆς των πρὸς κατανάλωσιν,

Ὡς ἀντίρροποι δυνάμεις, ὡς παράγοντες σταθερότητος θεωροῦνται: Πρῶτον, τὸ γεγονός ὅτι πάντως ὑπάρχει μεγάλη ζήτησις οἰκιῶν, διὰ τὴν ὁποίαν οἱ καταναλωταὶ ἔχουν διαφυλάξει σχετικὴν ἀγοραστικὴν δύναμιν. Ἡ ζήτησις αὕτη—καὶ ἐπὶ ὠρισμένων ἄλλων διαρκῶν ἀγαθῶν—ἐλπίζεται ὅτι θὰ ἀναβάλῃ, ἐὰν δὲν ἀποτρέψῃ, τὴν κρίσιν, λόγῳ τῆς σημασίας τοῦ οἰκοδομικοῦ κύκλου διὰ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ ὅλου οἰκονομικοῦ κύκλου. Δεύτερον, ὡς ἀσφαλιστικὴ δικλὴς παραμένουν πάντοτε τὰ πρὸς ἄλλας χώρας δάνεια.

Τέλος ἐλπίζεται—χωρὶς νὰ εἶναι βέβαιον,—ὅτι ἂν ἡ σημερινὴ οἰκονομικὴ εὐρωστία τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν ὠδήγησεν εἰς παραμερισμόν, κατόπιν ἰδίως τῆς ἐπικρατήσεως τῶν ρεπουμπλικάνων, τῆς τεχνικῆς τῆς προλήψεως τῆς ἀνεργίας, τὰ μέτρα πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς, τὰ ὁποῖα ἐδίδασκεν ἡ προπολεμικὴ καὶ πολεμικὴ πεῖρα, θὰ χρησιμοποιηθοῦν εἰς περίπτωσιν ἀνάγκης καὶ θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποτρέψουν εὐρυτέραν ὕφεσιν.

Αἱ ἀποστολαὶ εἰς Αἱ διάφοροι κυβερνήσεις μετὰ τὸ ἐξωτερικόν. τὴν ἀπελευθέρω-

σιν ἠκολούθησαν συχνὰ πολιτικὴν κομματικῶν καὶ προσωπικῶν εὐνοιῶν ὅχι μόνον εἰς τοὺς διαφόρους διορισμοὺς εἰς τὸ ἐσωτερικόν ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἀποστολάς εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ὡς πρὸς μὲν τὸ ἐσωτερικόν κάθε διορισμὸς ἀνικάνου προσώπου εἰς κρίσιμον θέσιν δύναται βεβαίως νὰ ἀποβῇ ἐξαιρετικὰ ἐπιζήμιος. Ὁ διορισμὸς ὅμως ἀκαταλλήλων προσώπων εἰς ἀποστολάς εἰς τὸ ἐξωτερικόν δύναται νὰ ἀποβῇ ὅχι μόνον

ἐπιζήμιος ἀλλὰ καὶ νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν γελοιοποίησιν τῆς χώρας μας. Αὐτὸ δυστυχῶς συνέβη εἰς ἀρκετὰ εὐρείαν κλίμακα κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη ὅπου ἀπεστάλησαν ἐπισήμως ὑπὸ τοῦ Κράτους, ἰδίως εἰς Ἀμερικὴν, πρόσωπα τὰ ὁποῖα εἴτε προωρίζοντο νὰ ἐκπροσωπήσουν τὴν χώραν εἰς διαφόρους διεθνεῖς ὁργανισμούς, εἴτε νὰ διαφωτίσουν τὴν κοινὴν γνώμην. Πολλὰ ἀπὸ αὐτὰ τὰ πρόσωπα συνέβη νὰ μὴ γνωρίζουν καμμίαν ξένην γλῶσσαν, παριστῶντα τὰ βωβὰ πρόσωπα εἰς τὰς διεθνεῖς διασκέψεις. Ἀλλὰ πάλιν κατεγίνοντο εἰς τὸν τουρισμὸν μὲ ἐξοδα τοῦ δημοσίου, ἐνῶ ἄλλα ἐξέθεταν τὴν Ἑλλάδα μὲ τὰς μετριωτάτας ἐμφανίσεις των εἰς τὰς Διεθνεῖς Διασκέψεις. Ἀκόμη δὲ συνέβη καὶ αὐτό, πρόσωπα μὲ κυβερνητικὴν ἀποστολὴν νὰ προβοῦν εἰς ἐράνους μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἀμερικῆς, δῆθεν διὰ φιланθρωπικοὺς σκοποὺς, τῶν ὁποίων ὅμως τὸ προῖόν ἐχρησιμοποιήθη διὰ τὰς ἰδίας των ἀνάγκας. Ἡ κατάστασις αὕτη ἐπροκάλεσε τὴν δυσφορίαν πολλῶν ξένων οἱ ὁποῖοι ἐξέφραζαν τὴν ἀγανάκτησιν των πῶς ἓνα μικρὸν πτωχὸν καὶ μὴ διαθέτον ἴδιον συνάλλαγμα κράτος καταβάλλει ὑψηλὰς ἀποζημιώσεις εἰς συνάλλαγμα δι' ἀποστολάς πολυαριθμῶν προσώπων τῶν ὁποίων σημαντικὸς ἀριθμὸς ὅχι μόνον οὐδόλως βοηθεῖ εἰς τὴν ὑποστήριξιν τῶν ἐλληνικῶν συμφερόντων ἀλλὰ καὶ ἐκθέτει τὸ ἐλληνικὸν ὄνομα.

Εἶναι ἀληθές ὅτι μετὰ τῶν ἀποσταλέντων προσώπων ὑπάρχουν καὶ μερικὰ τὰ ὁποῖα πραγματικῶς εἶναι ἱκανὰ καὶ ἐργάζονται φιλοτίμως διὰ τὰ ἐλληνικὰ συμφέροντα. Δυστυχῶς ὅμως τὰ πρόσωπα αὐτὰ ἀποτελοῦν τὴν μειονότητα.

Ἡ ἀνισοτιμία τῶν ἀγοραστικῶν δυνάμεων δραχμῆς καὶ ξένων νομισμάτων.

Ἡ κατὰ τὸ ἔτος 1946 ἀσκηθεῖσα νέα οἰκονομικὴ πολιτικὴ τῆς πωλήσεως εἰς τὴν ἐλευθέραν ἀγορὰν χρυσῶν λίρων εἰς σταθερὰν τιμὴν καὶ τῆς χορηγήσεως συναλλόγατος εἰς τὰς ἐπισήμους τιμὰς διὰ τὴν διενέργειαν εἰσαγωγῶν ἐμπορευμάτων ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς ὑπὸ τοῦ ἐλευθέρου ἐμπορίου, εἶχε μὲν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἡττον συγκράτησιν τοῦ γενικοῦ ἐπιπέδου τῶν τιμῶν ἀπὸ πάσης νέας ἀξιολόγου ὑψώσεως, οὐδόλως ὅμως συνετέλεσε εἰς τὴν ἐπιδιωκομένην δι' αὐτῆς συμπίεσιν τοῦ ἐπιπέδου τῶν τιμῶν εἰς ὅρια προσεγγίζοντα τὸ διεθνὲς ἐπίπεδον τῶν τιμῶν. Ἔτσι τὸ γενικὸν ἐπίπεδον τῶν τιμῶν ἐν Ἑλλάδι ἐκρατήθη κατὰ τὸ ἔτος 1946 εἰς τὸ 160πλάσιον περίπου τοῦ προπολεμικοῦ, ἐνῶ ἡ ἐπίσημος τιμὴ τοῦ συναλλάγατος δὲν ὑπερέβη τὸ 40πλάσιον τοῦ προπολεμικοῦ, τὸ δὲ διεθνὲς ἐπίπεδον τῶν τιμῶν (κυρίως εἰς τὴν Μεγ. Βρετανίαν καὶ τὰς Ἡνωμ. Πολιτείας) δὲν ὑπερέβη ἐπίσης τὸ διπλάσιον τοῦ προπολεμικοῦ. Ἐκ τῶν γεγονότων τούτων δημιουργεῖται σημαντικὴ ἀνισοτιμία ἀγοραστικῆς δυνάμεως τῆς δραχμῆς καὶ τῶν ξένων νομισμάτων εἰς βάρος τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομίας, διότι τὸ γενικὸν ἐπίπεδον τῶν τιμῶν ἐν Ἑλλάδι εἶναι, ὡς ἐλέχθη καὶ ἀνωτέρω, τὸ 160πλάσιον τοῦ προπολεμικοῦ ἐνῶ δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ὑπερβαίνη τὸ 80πλάσιον, ἐὰν εἶχεν ἐέλθει ἡ προσαρμογὴ του εἰς τὸ διεθνὲς ἐπίπεδον τῶν τιμῶν.

Τὰ φαινόμενα αὐτὰ ἀποδίδονται συνήθως εἰς τὴν ἐπικρατοῦσαν ἀκόμη εἰς τὴν χώραν μας σπάνιν ἐμπορευμάτων λόγῳ τῆς μειώσεως τῆς παραγωγῆς καὶ τῶν εἰσαγωγῶν. Ἡ ἐξήγησις αὕτη εἶναι ἐν μέρει ἀληθής,

δὲν δύναται ὅμως νὰ θεωρηθῇ καὶ ὡς πλήρως ἱκανοποιητικὴ, ἰδίως ἐὰν ληθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1946 αἱ εἰσαγωγαὶ ἀγαθῶν αἱ διενεργηθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, τῆς Ὑπ. καὶ τοῦ ἐλευθέρου ἐμπορίου ἀνῆλθον εἰς 300 περίπου ἐκ. δολλ. ἐνῶ προπολεμικῶς αἱ ἐτήσιαι εἰσαγωγαὶ ἀνῆρχοντο εἰς 100 περίπου ἐκατ. δολλαρίων, προπολεμικῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως. Καὶ ναὶ μὲν εἶναι ἀληθές ὅτι μέγα μέρος τῶν εἰσαχθέντων ἐμπορευμάτων ἀπεθεματοποιήθη, καὶ ἐπομένως ἐφ' ὅσον δὲν προσεφέρθη εἰς τὴν ἀγορὰν δὲν ἐπηρέασε τὰς τιμὰς (πρᾶγμα ποῦ εἶναι ἐν μέρει καὶ φυσικόν, δεδομένης τῆς ἐξαντλήσεως τῶν ἀποθεμάτων τῆς οἰκονομίας), πάντως ὅμως νομίζομεν ὅτι εἰς τὴν συγκράτησιν τῶν τιμῶν συνετέλεσε καὶ ὁ νομισματικὸς παράγων, ὁ ὁποῖος ἐκδηλοῦται ἐπὶ τοῦ προκειμένου κυρίως εἰς τὸ γεγονός ὅτι ἡ χρυσὴ λίρα ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι εἰς τὴν ἐλληνικὴν ἀγορὰν ὁ ρυθμιστὴς τοῦ γενικοῦ ἐπιπέδου τῶν τιμῶν. Παρὰ τὰς κατὰ τὸ ἔτος 1946 γενομένας σημαντικὰς εἰσαγωγὰς ἡ χαρτίνη λίρα καὶ τὸ δολλάριον δὲν ἀπέβησαν, ὡς προπολεμικῶς συνέβαινε. οἱ κύριοι ρυθμισταί, τοῦ γενικοῦ ἐπιπέδου τῶν τιμῶν ἐν Ἑλλάδι, οὔτε διεπιστώθη τάσις προσαρμογῆς τοῦ ἐπιπέδου τούτου πρὸς τὸ διεθνὲς ἐπίπεδον τῶν τιμῶν. Εἰς τὸ γεγονός αὐτὸ ἀσφαλῶς συντελεῖ ἡ εἰς τὴν ἐλληνικὴν ἀγορὰν ἐκδηλουμένη εἰσέτι δυσπιστία ἔναντι ὅχι μόνον τῆς δραχμῆς ἀλλὰ καὶ τῶν κυριωτέρων ξένων νομισμάτων. Ἐνδειξιν αὐτῆς τῆς δυσπιστίας ἀποτελεῖ ἡ ἐπικρατοῦσα σχέσις ἀνταλλαγῆς τῆς χαρτίνης λίρας καὶ τοῦ δολλαρίου πρὸς τὴν χρυσὴν λίραν καὶ τὸν χρυσὸν ἐν γένει, ἡ ὁποία ἀφίσταται οὐσιωδῶς τῆς διεθνῶς καθωρισμένης σχέσεως ἀνταλλαγῆς τῶν πρὸς τὸν χρυσὸν εἰς καὶ δὴ βάρους αὐτῶν.

Y

Οίκον.

1701..